

PEM 11331

4E.146

V4E.146

Reedel, 3. septembril.

Etteütlus.

Leisa sirgelt ja otse, kui kõ-
neled! Millest nad sääls rääki-
sid? Andres oli muretu nagu
ta seltsimeheksi, kes ei ^{hoolunud} kartnud
hädasohust. Kiirendati samme,
et jõuda varem koju.

8
19IX37.

Harjutis

Uhesilbilisi.

- + Ja.
- + Liis.
- + Kiind.
- + Too.
- + Jäid.
- + Kad.
- + King.
- + Kui.
- + Lää.

Mitmesilbilisi.

- + Klassi (2)
- + Kur-gas (2)
- + Vedeles (3)
- + Par-kei-tü-ki-ke (6)
- + Ope-ta-ja (4)
- + Märkas (2)
- + Se-da (2)
- + Utles. (2)
- + Lastale (3)
- + Ael-ge (2)

+ Oige (2)

+ Ta-sa (2)

+ Kuulake (3)

+ Mi-da (2)

+ Kur-gas (2)

+ Tachab (2)

+ Utel-da (3)

+ Lap-red (2)

+ Kuu-la-ta-ma (4)

+ O-li (2)

+ Põ-ne-vil (3)

+ Varkred (3)

+ Hiired (2)

Laupäeval, 11. septembril

Etteütlus.

Väikese mehikese vool tolknes suur pussnuga. Kalur kudus uut vörkkotti. Viiete küljes särasid kristalliselged piisad. Oja kohal tõusis hallvalge udu. Koolides õpetatakse ka papptööd.

Lapsuke tuli ema juurde vaaruval tippsammul. Hallpääd tuleb austada. Istuti ristteel ja puhati jalgu. Hull-

julge ujaja leidis kärestikus viimse voodi. Tuppja astus kikkhabemega pottsepp.

Laupäeval, 25. septembril.

Etteütlus.

Ülekohus ei püri kotis. Need riided on valmistatud takkudest. Jagajale jäävad paljad näpud. Vana kass võitles suurte rottidega. Poirid võimlesid suurte keppidega. lakiga lakitakse ka mune. Pidukoone

katus oli ehitud lipuga. Jut-
tudel olid kurvad lõpud.
Kukel on kaks kannust. Vä-
sinud sepad puhkavad lakas.
Tüdruk pühib aknaid lapi-
ga. Keeringad haitakse pütti-
des. Lapsuke mängis nukkudega.
Mis juba hundi kapis, see ka
hundi moka.

Parandus.

Lakiga, lakiga, lakiga.

Reedel, 8. oktoobril.

Lügis mõtted.

Juba kaseladrast lehti langeb,
kõle tuul käib üle kesamaa,
aasta kellal rõõmuhääl on lõpnud
viimseid tunde hakkab lõoma
ta.

Kena päike, kas sa värsind oled?
Pikkamisi pääd sääl sa
kurvalt oma laste pääle vaatad
sügisel neid riisub armuta.

Kõrged pilved, nagu hirmust
atnud,
üle maa ja mere lendavad;
kure hääled haledasti hüüavad,
kodu poole nemad tõttavad.

Kodu poole! Kodu-magussänd
lööda, kannata! Ei sinagi
kauem enam oota! Kodu poole
kutsub isa sind ka viimati!

HL+

^{Laupäeval}
(Reedel) 16. oktoobril.

Etteitlus.

Sipelgad.

Kapis seisis meepott. Ühel päe-
val olid sipelgad kappi tungi-
nud ja õgised nüüd mett. Siis
löödi nael lakke ja pandi sin-
na meepott nõori otsas rip-
puma. Üks sipelgas oli aga
mee-potti jäänud. Ta jooksis
edasi-tagasi ja leidis lõpuks
nõori ~~kaudu~~ õige väljapääsu

tee. Ei möödunud poolt tun-
digi, kui suur kari sipelgaid
seina mööda üles ronis ja
nööri kaudu potti laskus.
Õhtuks oli pottis tihi.

H.

Parandus.

Mee-pott, mee-pott, meepott. Ei, Ei, Ei.

Laupäeval, 23. oktoobril.

Etteütlus.

Neiu kudus kolm kirjut vööd.
Kappa tilgut kase kosutavat
verd. Loovin sulle hääd und.

Ta teeb väga hoolikat tööd. Tal-
vel sajab mahet^uat lund. Kurjad
inimesed kasutavad pimedat ööd.
Mõnd isikut kiidetakse ta lah-
kuse pärast. Peremees austab oma
truu^u teenijat. Laps peseb sügelevat
pääd. Ema valmistab värsket
vööd. Les kaupluses müüakse
hääd teed. Jutustage mõnd muud
juttu.

Harjutus.

Mida kudus neiu? Kirjut vöödⁱ.
Mida tilgut kappa? Kase kosutavat
verd.

Mida soovin sulle? Hääd und.

Mida ta teeb? Hoolikat tööd.

Mida sajab talvel? Mahetat lund.

Mida kasutavad kurjad inimesed?
Pimedat ööd.

Keda kiidetakse ta lahkuse pärast?
Mõnd isikut.

Keda austab peremees? Oma truud
teenijat.

Mida pereb laps? Ligelevat pääd.

Mida valmistab ema? Värrket
võid.

Mida müüakse see kaupluses?

Hääd teed.

Esmaspäeval, 8. novembril.

Veetilga elukaik.

Luures meres tantsid tuhanded
veetilgad. Ka mina ei puudunud
seal. Minap' see olingi, kes kõige
vallatum oli. Kuid mul läks iga-
vaks, ning ma soovisin sirise
taeva alla, kus päike jalutas. Pa-
lusin päikest, et ta mind üles
tõmbaks. Aga mul hakaks pikal

reisil igav, selleks võttis päike
veel palju teisigi tikku kaasa.
Pähtamatuks veeauruks muutu-
nud, tõusime õhku. Sealt ülalt
nägi mu silm ütle mata ^{palju} uusi
asju: ^{ea} sääl kündistalupoeg põldu,
^{ea} sääl hoidis karjane oma prisket
karja, ^{ea} sääl kihutas mees tulise
hobuse selgas, metras laulsid
linn ~~nuud~~ puude otsas. Ilm läks
jahedaks ja ma ei teadnud, kuhu

õhkortessisse minna. Siis avas
lahke roosilill mulle ukse.
Hommikul palusin tõusvat päi-
kest, et see mu jälle kaasa
võtaks. Pärast päev ² läks liiga
chalaraks ning jäud ali mul nõrke
mas. Muutusin suureks veepira-
^{Fulin liiki pisaratega alla maa peale.}
raks. Rahvas ütles: „Vikma sajab“

fl.

Esmaspäeval, 6. detsembril.

Harjutis.

Nii seppa (~~keda~~) kui ka sepa (~~kelle~~)
poega nähti hoolega töötavat. Vana
püti (~~mille~~) asemele osteti kaks uut püti
(~~mida~~). Perenaine võttis kotti (~~mille~~)
ja pani pörsa kotti (~~kuhu~~). Tiul
sahistas lepa (~~mille~~) okstes ja painu-
tas leppa (~~mida~~). Lükka (~~mida~~) näe-
ludes märkas väike Anni suka (~~mil~~
~~le~~) kannas uut aukku. Kukkide taga
ajades kuvi Krants riivas ainult.

kuke (~~kelle~~) saba.

Teisipäeval, 11. jaanuaril.

Etteütlus.

Mind ei rahulda ta ühekülgsed
seletused. Ma ei oska avalda
da seda mõtet sündsates sõna-
des. Kõnekoosolekul oli palju rah-
vast ümberkaudsetest küladest. Mil-
lest põrandast tõusid üles muldred
lõhnad. Kõrgete kontsadega mood-
sad kingad ei ole sündsad kan-
da. See jutt kannatab ülevõtte pik-
kuse all. Tast läks jalgse linna.

Kärbsed lendasid kausi ümber.

Teesipäeval, 18. jaanuaril.

Etteitlus.

Mõned haukuvad kaerad liginesid mat-
kajale. Kõik märkasid vanaisa näost ^{III}u-
rivat pilku. Nagin lapsukest ^{II}naerata-
vat ja ükselt väljuvat. Küll ^{IV}kordvõisi-
nud valgurid rahunevad ja vaibuvad
unne. Lõitjad vaatasid kaugusse ka-
duvat linna. Mesilased annavad
meile lõhnavat mett. Tuuled toovad
kosutavat niiskust. Ükse ^{II}taga oli

kuulda rauga sügarat häält. Ükse
tagant tulid kuuldarale sügarad hää-
led. Kas lapsukesed magavad veel?
Ara ärata magavat lapsukest! Hur-
di silmad säravad, kui põlevad ^{II}sööd.
Keed võidavad, kes võitlevad. Kes
võitlevad, see võitvat. Nagime mända
ratturit pikki maanteed kihutavat.

Kirjuta paremini!

H.

Parandus

Piki, piki, piki ^{II}

Keljapäeval, 27. jaanuaril.

Etteütlus

Lõber, ära raiu enam puud! Raju
murdis ^kkask puud. Laia ei saja tee
vast maha. Tja kari aia juurde! Mä
ni kannab laiu rõivaid. Ma polefit
na leiva laju näinud. Lillerikkas air
as on armas jalutada. Ära mine üle
rajal. Lulane vaiab ^vvaju maa sisse.
Äaa karda, ega ma põhja vaju! Jutt
oli ühest maiast poisist, kes oli pö
rit meie majast. Hakju õpetab hoidma

Raju õie tolm on kleepiv. Kius on kau
pade müüja? Kas ka need kujud on
müüja? Meie käsi vajus loiuult alla.

4 v.

Parandus.

Kask, kask, kask, vaia, vaia, vaia,
poisist, poisist, poisist.

Kesknädalal, 9. veebruaril.

Etteütlus.

Lukkki on nüüdsel ajal kallis
asi. Memingi viidi tantsima. Kas

ta ildse tulebki siia? Kumbki ei
tea mulle paremat näu anda. Liin
on kahelegi kitsas. Tarkki ei vas-
ta iga kord rumala küsimusele.
Linnagi näis tukkuvad. Mälestused
ei sure ialgi. Geda pesu ei pese
seepki puhtaks. Vahet peetakse ise-
ennastki. Mul pole vähematki aimu
ta saatusest. Üendki ei saa venda
lunastada. Haige ei saanud undki
silma. Ta ilusasse hinge ei mahu
ükski inimes

54

Kesknädalal, 16. veebruaril.

Etteütlus

Lukka nõeludes märkas väike Anni
suka kannas uut aukku. Nuu Maria
kutsus majja kassi maia. Hägugi kuk-
kus kuuse otsas, lindki laulis lera lat-
vas. Loomgi hoiab oma nahka. Ta vä-
ke poisiklutt kuuluvad püüsete luki
Tudisev emake kamberdas kepi najal.
Hoides oli paar tulist tukki. Püüdk
kuulasid ööbiku laksutamist. Lihket

puud on raske raiuda. Uesi lendas
surisedes põleva maja pappkatusele.
Kumbki ei lausunud sõnagi. Poiss
süvenes juttu, olgugi et juttu sisse
polnud väga huvitar. Meind ja peend
istusid hile vilus.

Parandus.

Maia, maia, maia, majja, majja,
majja.

Kesknelädalal, 23. veebruaril.

Etteitlus

Kas teie soovite õunu? Luur tänu
teie soovide eest! Mida te seal uurit
te? Uuride ketid valmistatakse ka
kullast. Ei ole ilus, et teie haavate
mu sõpra. Teie haavade pärast
ei maksa nii kurvastada. Palude
mail kasvavad mitmesugused
seened. Kas teie püsite paigal? Mit

sas oli kuulda püsside pauku
mist. Kas teie palute teda või
mitte? Valdade vahel on elav
liikumine. Teie valdate mind oma
nõidusliku jutuga. Jälle teie rusu
te mind! Karal koer peitis kondi
rusude alla. Müüride taga mar
sisid sõdurid. Kas teie lubate lap
si marjule? Kuhu te nüüd sammus
te? Teie sammude all õhkavad
ka kivid.

Hinn. h.

5-

Teisipäeval, 1. märtsil.

Kuidas elati vanasti.

Vanasti oli meie esivanemate elu vä
ga vilets ja kehv. Elati madalas, poolpi
medas suitsutares. Tare otsesinas oli
kamber. Kambri seinas oli mulk, kust
valgus sisse tuli. Mulgu eest oli sea
näis, kaitseski külma ja tulle eest. Hamb
ris ei elatud, vaid see ^{oli} panipaigaks.
Enamasti elati rehetares. Rehetare
nurgas asetses ^{suur} ^{ega ahi, es oli} ^{kerist}, mille ^{keetmiseks}

oli kolle. Liis ei olnud korst^{nat}ade
suuts, mis tule tegemiselt tekkis, lasti
välja uksest. Talvel, kui väga külm
oli, viidi lapsed lauta sõnniku peal
le soojad. Talvel olid loomad rehe
all. Vanad el^{isid} kogutalv^{onehe}-
tare. Rehetaast lasti suuts väljasan-
gas^{uksest} pealt. Liis mõistagi olid suured uk-
sed lahti. Tega neil endi jaoks oli vä-
he, sest nad käisid mäisastööl.
Suitsutare välimus iseenesest jäh-
legi oli lihtne. Ara vaj^uru^und algatus.
Väikesed aknasilmad mõnes kohas.

Geest oli suitsutares tahutud palgi-
dest laud, pikk pink, paar kalnurk-
set tooli. Tait toodi lauale puubaag-
natel. L^{ja teised söögiristad}usikad, kõik olid puust. Laid
nad aganaleiba, jäid kalja. Aruharra
ka vahest hapuprima. Tööl olles kanti
vanemaid riideid. Liis^u sugussid, mis
aga kätte saadi, — sh.

Parandus.

Korst^{nat}, korst^{nat}, korst^{nat}.

Esmaspäeval, 13. märtsil.

Etteütlus

Te kandsite mu eest ikkagi suurt
hoold. Nad petsid mind esimesel ap-
rillil. Rändajad jõudsid taas seleni-
dule. Kas ka sina võitsid loosigami-
dagi? Võidke mu haar rohuga! Vält-
ke vaenlasi tarkusega, aga mitte jõu-
ga. ^{meie} Kõik võitsime hüpetest ja viiretest
osa. Poirid leidsid rukkist jänes-

pajad. Kas te andsite väsinud reisi-
jale ka sööda? Meie sõitsime saani-
ga sahinale. Õlu ja surma vahel kõi-
kudez, sõudsimme läbi vahutarate
lainete kaldale. Taevaserval kaitsid
tähed. Ma võitsin kõik tüked ^{ring} ja
jõudsin ikkagi sihile. Kuis sa olid,
kui me sind hüüdsime?

H+

Kontrolltöö

Kaata Raudsepp

III klass

Harjutus.

Minagi ei teadnud, et vanasti
inimesed halvasti elasid. Liiski
elasid nad vanaks. Kiidki veel
mõnes kohas põletatakse peergeken-
de tööriistadki olid viletsad Maja-
delgi polnud korstnaid. Iialgi nad
sai ei saanud. Laapaidki ei olnud
neil jalgagi panna. Liiski nad palja
jalu ei olnud. Metsloomigi oli va-
nasti palju. Kariidki käisid mee

3-10-11-1939
SPT. SKV

vargil. Rebane*gi* viis mõnikord
kanu ära. Kiigi*gi* kanu haiti, ka
dus neist mõni. Vanad eestlased
ki olid jahimehed. Klarudki*ki* kart
sid neid. Tialgi*gi* ei laskud nad mör-
gist mööda. Nemadki*ki* said metsloo-
ma liha. Zoogiks tarritasid nad mõ-
dugi*gi*. Löökki*ki* oli kehr.

Kiri: h

5

21.
19138.

Kontrolltöö

Kaata Raudsepp

III klass

Harjutus.

Maaletu poiss ei leidnud oma
peakat⁺et (mida?). Vana rat⁺as (mis?) vee-
res harti. Luupärane on vaadelda
lainetarvat ruk⁺ist (mida?). Lillil on
teravad okk⁺ad (mis?). Tüdruk istus
mät⁺al (milleks?). Rikk⁺a (kelle?) süda
ei ole ikka (rika) rõõmuvikas (mis?).
Vana kik⁺as (kes?) narib noore kik⁺ka-
gaskellega? riidu. Raha ajab ratt⁺ad
(mis?) käima. See laps on vanemate-
le vitsaks ja okk⁺aks (milleks?) Van-

- kivil on neli rat⁺ast (mida?). Tübast
saab hääd küt⁺et (mida?). Kõla mu isa
on uue ettervõ⁺tte (mille?) poolt. Mõnes
külas on mitu se⁺ppa (keda?). Kuhu
pari taat mu uue koti⁺ (mille?)? Kõs
sil on neli kä⁺ppa (mida?). Poti⁺ (mille?)
põhion alt "ara.

5-

